

Jaarverslag Stichting De Toevlucht over 2022

VOORWOORD

De Toevlucht organiseerde in 2022 voor het negende jaar een opvang voor ongedocumenteerde mannen, in de voormalige bibliotheek aan de Trumanlaan in Kanaleneiland. In deze mooie omgeving konden we mannen zonder geldige verblijfspapieren een goed onderdak bieden. De opvang vond in alle rust plaats en werd uitgevoerd in goede samenwerking met het Leger des Heils.

Zoals op alles in het begin van 2022, heeft het corona-virus ook invloed gehad op De Toevlucht. Er konden door de maatregelen en de noodzaak 1,5 meter afstand te houden maar 14 mensen in ons gebouw opgevangen worden in plaats van de beoogde 18. Pas in het voorjaar is het mogelijk geworden om meer mensen op te vangen en hebben we voor het eerst sinds onze verhuizing naar de Trumanlaan in 2020 18 mensen een plek kunnen bieden. De opvang was door de inzet van onze vrijwilligers succesvol. Dag en nacht waren er vrijwilligers in de opvang aanwezig. Onze gasten worden begeleid door Vluchtelingenwerk en door ons gestimuleerd om hun tijd bij De Toevlucht zo effectief mogelijk te gebruiken. Daardoor, en doordat er veel beweging in de opvangketen was, was er sprake van een redelijk soepele doorstroming en hebben we meer gasten een plek kunnen bieden dan in voorgaande jaren. Gasten konden naar een andere vorm van opvang doorstromen, kregen alsnog verblijfsrecht, of vonden een plek in eigen netwerk. Van de 61 unieke gasten die we in 2022 ontvingen, kreeg 90% binnen zes maanden toegang tot een andere verblijfplek.

In 2019 zijn er in Nederland 5 proeflocaties voor LVV's (Landelijke Vreemdeling Voorziening) van start gegaan, waarin opvang en begeleiding van ongedocumenteerden onder toezicht van de rijksoverheid geregeld wordt. In deze LVV is er geen plaats voor de zogenaamde Dublinclaimanten. Daarnaast hebben we in een groot deel van het verslagjaar een wachtlijst voor eerstelijns opvang gezien. We spreken als Toevlucht hier onze zorg over uit, gezien de kwetsbaarheid van deze vaak jonge mannen, en denken mee hoe we de mannen die in Utrecht op straat staan kunnen voorzien van een bed. De aanmelding van onze gasten verliep via het Aanmeldloket voor ongedocumenteerden dat we samen met Vluchtelingenwerk, STIL en De Tussenvoorziening beheren. Door de medewerkers van het Aanmeldloket werden de gasten aangemeld voor een Utrechtse locatie die bij hen paste. De kosten van de huisvesting van onze opvang werden, evenals de personele kosten, in belangrijke mate betaald vanuit de financiële bijdrage van de gemeente Utrecht. De organisatie van de opvang is zowel bestuurlijk als voor de daadwerkelijke uitvoering vrijwel geheel in handen van vrijwilligers. Dit is mogelijk door de praktische aansturing door betaalde krachten. We zijn dankbaar voor de inzet van allen.

Henk-Jan van Maanen
Voorzitter

Annetoos Struik
Secretaris

GESCHIEDENIS

De gemeenteraad van Utrecht besloot in 2010 dat mensen zonder binding met Utrecht, waaronder de ongedocumenteerden, niet meer in de reguliere nachtopvang (Sleep Inn en NOIZ) mochten slapen. Daarom werden er activiteiten ontplooid om ongedocumenteerden een ander onderdak te bieden. Vrouwen konden veelal opgevangen worden door Huize Agnes, maar mannen konden nergens terecht. In december 2013 startte Stichting De Toevlucht een nachtopvang voor mannen omdat de initiatiefnemers vonden dat niemand, ook niet zij die geen papieren hebben, op straat behoort te slapen.

Stichting De Toevlucht Utrecht werd opgericht op 11 december 2013, de datum waarop de stichtingsakte bij de notaris werd ondertekend door de toenmalige voorzitter en de secretaris. De doelstelling van de stichting is bij de oprichting als volgt geformuleerd: 'het bieden van een veilig verblijf voor ongedocumenteerde medemensen in de Utrechtse samenleving en verder al hetgeen hiermee in de ruimste zin verband houdt'. De stichting probeert het doel te bereiken door: A. het in standhouden van een verblijf; B. het verschaffen van door de doelgroep aangegeven noodzakelijke middelen, passend bij voornoemde onder A.; C. het creëren van bewustwording op het gebied van mensenrechten en migratie; D. het samenwerken met andere organisaties en instellingen; E. het verwerven van financiële en andere middelen.

De initiatiefnemers vonden dat de opvang aanvullend moest zijn op bestaande voorzieningen. Daarnaast was het idee dat de opvang sober zou moeten zijn. De opvang was een "opvang onder protest". De opvang was in eerste aanleg een winternachtopvang, maar al in 2014 werd de winteropvang in de zomer gecontinueerd. Daardoor ontstond de situatie van een nachtopvang gedurende het gehele jaar. In 2020, het eerste jaar van de coronapandemie, ging De Toevlucht voor het eerst ook overdag open om de gasten een veilige plek te kunnen bieden. De effecten op het welzijn van de gasten waren dermate positief dat De Toevlucht besloot dit na de pandemie voort te zetten. De nachtopvang werd daarmee een 24-uurs-opvang.

Bij de start van De Toevlucht kreeg zij een half jaar steun vanuit de PKN (Protestantse Kerk Nederland), vanuit de lokale Diaconie van de Protestantse Gemeente Utrecht en Charitas van de Rooms Katholieke Kerk. Deze steun maakte de start van onze onafhankelijke stichting mogelijk. Na de overname van de financiering van de nachtopvang door de burgerlijke overheid in 2014 zijn de contacten met de kerkelijke organisaties gebleven.

De Toevlucht is sinds de financiering door de gemeente Utrecht geen "opvang onder protest" meer.

DE HUIDIGE SITUATIE

In 2019 werden er in Nederland 22.533 eerste asielaanvragen gedaan, in 2020 13.673, in 2021 24.740 en in verslagjaar 2022 35.535. Niet al deze mensen kregen asiel. Sommigen kregen verblijfsrecht op andere gronden, bijvoorbeeld uit humanitaire overwegingen, maar een deel van hen werd afgewezen, verloor het recht op overheidsvoorzieningen en kwam op straat te staan. Voor deze groep wil De Toevlucht onderdak bieden.

Een aantal van de afgewezen asielverzoeken zijn gedaan door vluchtelingen die in andere lidstaten Europa binnen zijn gekomen en daar geregistreerd staan (de zogenaamde Dublin-claimanten). Enkelen van hen laten we toe in de opvang als er sprake is van een schrijnende situatie en er genoeg plek in de opvang is. Dat past tenslotte in onze filosofie dat we vinden dat er geen mensen op straat behoren te slapen.

De Toevlucht begon het jaar met een capaciteit van 14 bedden als gevolg van coronamaatregelen. Vanaf april is dit geleidelijk verhoogd en konden we voor het eerst sinds de verhuizing naar de Trumanlaan in 2020 18 mensen een plek bieden, zoals gepland en begroot. Het grootste deel van het jaar heeft De Toevlucht te maken gehad met een wachtlijst van ongeveer 20 mensen. In de tweede helft van het jaar kregen we te maken met veel minder aanmeldingen, mogelijk omdat meer mensen in eigen netwerk terecht konden. In combinatie met snelle doorstroom naar vervolgplekken maakte dit dat er tegen het eind van het jaar een periode geen wachtlijst is geweest. Bijzonder prettig voor nieuwe mensen, voor wie er in op dat moment vrijwel direct een bed beschikbaar was.

LVV

Om uitvoering te geven aan de afspraken in het regeerakkoord van Rutte III over de opvang van ongedocumenteerden spraken vijf grote gemeenten met de regering af om een pilot voor een LVV (Landelijke Vreemdeling Voorziening) te starten. Naast Amsterdam, Rotterdam, Groningen en Eindhoven meldde ook de gemeente Utrecht zich aan. Daartoe startte de gemeente besprekingen met de NGO's die zich al bezighielden met de opvang van ongedocumenteerden in Utrecht. Wij deden uiteraard mee en we brachten onze opvattingen over het opvangen van ongedocumenteerden in. Belangrijk daarbij was dat de gemeente Utrecht en de NGO's zoveel mogelijk de situatie van 2017 wilden handhaven. De eerste besprekingen over de samenwerking tussen gemeente en NGO's verliepen in een goede sfeer. In contact met de rijksoverheid en -partijen wordt vanaf de start in 2019 voortdurend gezocht naar een samenwerking die de cliënten dient in hun belangen. In het regeerakkoord van Rutte IV is opgenomen dat de begeleiding in de LVV alleen gericht kan zijn op terugkeer naar land van herkomst. De nieuwe Utrechtse gemeenteraad wil de LVV echter voortzetten naar Utrechts model, waar ook andere toekomstperspectieven in worden meegenomen. Wat de eventuele gevolgen van deze verschillende standpunten zullen zijn voor de financiering van eerstelijns opvang zal de toekomst uitwijzen. Voor De Toevlucht blijft hoe dan ook voorop staan dat iedereen recht heeft op primaire levensbehoeften en een menswaardige omgang.

DE ORGANISATIE

Het bestuur bestond in 2022 uit de volgende personen:

Voorzitter	Henk-Jan van Maanen
Secretaris	Renée Brouwer, in september 2022 opgevolgd door Annetoos Struik
Penningmeester	Bert Belle
Leden	Rachel van Leeuwen
	Wim Bos
	Johannes Oosterbroek vanaf oktober 2022
	Mirjam Verschoof vanaf oktober 2022

Annetoos Struik was tot september algemeen bestuurslid.
Renée Brouwer is na neerleggen van haar rol als de secretaris algemeen bestuurslid geworden.

Het bestuur werd bijgestaan door de Raad van Advies, gevormd door Rutger Oolbekkink, Jan de Kruijff en tot april 2022 Marieke Silleviss Smitt. De dagelijkse leiding berustte bij de coördinatoren Ageeth Weelink en Stefan van Maurik en medewerker Paulien van Muijlwijk. De coördinatoren zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en dragen zorg voor alles wat nodig is om de opvang draaiende te houden. Beide nemen deel aan ketenoverleggen, zoals het hulpverlenersoverleg. In dit overleg zijn alle organisaties vertegenwoordigd die betrokken zijn bij de vragen rond ongedocumenteerden in Utrecht. Eén van hen houdt zich voornamelijk bezig met de vrijwilligerszaken: werving, begeleiding, inroostering, administratie en overige zaken die nodig zijn voor de inzet van de vrijwilligers. Daarnaast is zij het eerste aanspreekpunt voor externe partijen. De tweede coördinator houdt zich voornamelijk bezig met alles rondom de gasten: hun welzijn, de groepsdynamiek en het contact met andere betrokken instanties over doorstroom, voortgang in trajecten en medische zaken. Daartoe is er intensief contact met Vluchtelingenwerk, Villa Vrede en STIL. Ook is er tot april ondersteuning geboden aan ongedocumenteerde mannen die als gevolg van corona-maatregelen werden opgevangen in hostel Strowis.

Het runnen van een 24-uurs-opvang vraagt meer inzet van de betaalde medewerkers. Om kwaliteit te borgen is er daarom in 2022 een derde betaalde kracht begonnen die zich specifiek bezighoudt met de activering van de gasten en met vrijwilligerswerving. Zij brengt met gasten in kaart waar hun interesses liggen en welke activiteiten daarbij passen, en is het aanspreekpunt voor (potentiële) nieuwe vrijwilligers in hun inwerkperiode. We hebben gemerkt dat de extra tijd en aandacht die ze kan bieden ten goede komt aan de trajecten van de gasten en de professionalisering van de organisatie.

Twee medewerkers van de Toevlucht vertegenwoordigen de organisatie bij het Aanmeldoket. Deze uren staan los van de uren in de opvang. De betaalde krachten vallen bij het Leger des Heils onder een leidinggevende die op dagelijkse basis beschikbaar is voor overleg en besluitvorming. De totale betaalde personele bezetting is 2,5 fte.

De vraagpunten rond de organisatie van de opvang worden in eerste instantie besproken in het werkoverleg dat driewekelijks plaatsvindt met de coördinatoren, een bestuurslid en de leidinggevende van het Leger des Heils. Beleidsmatige zaken komen aan de orde in de bestuursvergaderingen. Het bestuur vergaderde in het verslagjaar zeven maal. Deze vergaderingen werden gedeeltelijk bijgewoond door de coördinatoren en de Raad van Advies. Marieke Silleviss Smitt was regelmatig in de opvang aanwezig voor de geestelijke begeleiding van de gasten. Zij is als pastor in dienst van de Diaconie van de Protestantse Gemeente Utrecht (PGU). Op de Trumanlaan is een kleine beheerderswoning, waar twee mensen wonen die als achterwacht fungeren bij onverwachte situaties. Zij zijn net als de betaalde krachten en vrijwilligers BHV-getraind en onderhouden contact met de buurt. Daarnaast kan er bij calamiteiten teruggevallen worden op de beveiligers van het Leger des Heils.

DE GASTEN

Ongedocumenteerde vluchtelingen kunnen zich bij het Aanmeldloket aanmelden voor opvang. Daar wordt in een intakegesprek nagegaan wat de situatie is waarin de vluchteling verkeert en uit welke regio hij afkomstig is. Het Aanmeldloket beslist vervolgens of, en zo ja welke, opvang het best past bij de persoon in kwestie en melden hem daar aan. De Toevlucht is één van de mogelijkheden. Vervolgens wordt in het werkoverleg van De Toevlucht beslist wie van de aangemelde personen daadwerkelijk toegang kan krijgen tot De Toevlucht. Mannen met ernstige medische of psychische problemen worden niet toegelaten. Het Aanmeldloket wordt bemenst door medewerkers van Vluchtelingenwerk, De Tussenvoorziening, De Toevlucht en STIL. Het Aanmeldloket wordt apart gefinancierd door de gemeente. Twee medewerkers nemen namens De Toevlucht deel aan het werk van het Aanmeldloket.

Naast dat we bed, bad en brood bieden, stellen wij begeleiding als voorwaarde voor verblijf in de opvang. Deze begeleiding wordt verzorgd door Vluchtelingenwerk. Er wordt in deze begeleiding gekeken naar mogelijkheden voor legaal verblijf in Nederland of een ander land en naar terugkeer. Indien mogelijk worden de eerste stappen in voorbereiding voor een juridische- of terugkeerprocedure gezet. Een coördinator onderhoudt het contact met Vluchtelingenwerk over de voortgang in (juridische) begeleiding van de gasten en de verdere samenwerking. Wij ondersteunen gasten in de trajecten die zij bij andere partijen aan zijn gegaan en vinden het belangrijk dat gasten bezig zijn met hun toekomst en zich ontwikkelen, om hun tijd bij Toevlucht zo effectief mogelijk te gebruiken. Hierbij hoort het aanhouden van een gezond dag- en nachtritme door de gasten en behouden van structuur in de dag. We stimuleren onze gasten om naar buiten te gaan en waar mogelijk naar dagopvang als Villa Vrede of het UBUNTU-huis. Als onderdeel van de PAS-werkgroep (Project Aan de Slag) kunnen mannen zich verdiepen in een breed scala aan activeringsmogelijkheden die wij actief monitoren en stimuleren. We zien dat deze stimulering en ondersteuning maakt dat gasten stappen zetten die bijdragen aan hun toekomst en ontwikkeling.

In 2022 sliepen er 61 unieke gasten in de opvang. 49% van de gasten stroomde binnen drie maanden door naar een andere vorm van opvang. Nog eens 41% stroomde binnen zes maanden door. Daarmee had 90% van onze gasten na maximaal een half jaar een andere verblijfplek. Een deel van hen kon na een kort verblijf bij De Toevlucht direct naar het AZC, een ander deel kon doorstromen naar tweedelijns opvang. Daarnaast vond een deel van de gasten verblijf in eigen netwerk. Verblijf bij De Toevlucht is in principe voor drie maanden, daarna indien nodig te verlengen met nog eens drie maanden. We zien dat dit voor de meeste mensen een haalbare termijn is om een eerste vervolgstap te kunnen zetten. We hebben dit jaar gemerkt dat er voor een deel van de gasten al voor binnenkomst een IN-LIA-verklaring is afgegeven waarmee zij in aanmerking komen voor tweedelijns opvang; een plek bij een andere locatie waar mensen langere tijd kunnen zijn. Zij overbruggen de wachttijd voor deze plek in De Toevlucht. Liever zien we dat deze mensen direct in de tweedelijns opvang terecht kunnen, omdat dit hen een verhuizing bespaart en de bedden bij De Toevlucht beschikbaar houdt voor de mensen voor wie er nog niet een dergelijke verklaring is. Van een klein aantal mensen is in 2022 het verblijf bij Toevlucht beëindigd omdat bijvoorbeeld na onderzoek door Vluchtelingenwerk bleek dat zij geen aanspraak konden maken op een verblijfsvergunning en zij niet terug wilden keren naar land van herkomst, of omdat zij op een punt in hun leven bleken waarin zij (nog) niet bereid zijn actief mee te werken aan een duurzaam toekomstperspectief. Hen is gevraagd een verblijfplek in eigen netwerk te zoeken.

In 2022 was het aantal incidenten op één hand te tellen. Dat tekent de (doorgaans) goede sfeer in huis welke te danken is aan de manier waarop vrijwilligers de gasten benaderen en ook de goede begeleiding vanuit de medewerkers die alert zijn op oplopende spanningen en irritaties. Gasten ervaren bij De Toevlucht rust door te weten dat zij de hele dag op een warme en veilige plek terecht kunnen, waar er drie maaltijden per dag geboden worden. Door niet langer te hoeven overleven ontstaat er bij veel gasten ruimte om over hun leven op de lange termijn na te denken. Zij voelen meer regie over hun leven en nemen meer initiatief voor hun toekomst. Tegelijkertijd maakt de rust dat er bij sommige mensen ruimte komt voor psychische problematiek die nog onderdrukt werd toen zij in 'overlevingsstand' moesten staan. Door het karakter van De Toevlucht en de ondersteuning door vrijwilligers, is De Toevlucht in die fase niet altijd de juiste plek. Met steun van de gemeente Utrecht heeft het afgelopen jaar de samenwerking met gespecialiseerde opvang MOO in Amsterdam meer vorm gekregen en hebben we een aantal gasten door kunnen verwijzen.

DE VRIJWILLIGERS

Voor de opvang van onze gasten zijn naast de huisvesting en financiën, de vrijwilligers van groot belang. Er zijn er ongeveer 50 die met grote regelmaat actief zijn in de opvang. Zij zijn steeds in de opvang aanwezig om de dagelijkse gang van zaken te regelen en de gasten een warm welkom te geven. Veel van onze vrijwilligers doen hun werk in de opvang geïnspireerd door hun geloof en meestal naast een studie of baan. Periodiek worden zij via mail, app, nieuwsbrieven en (online) bijeenkomsten geïnformeerd over zaken die van belang zijn voor de opvang. Vrijwilligers worden BHV getraind.

De vrijwilliger is een aanspreekpunt, een stabiele factor die de grote lijn van de dag in de gaten houdt, een luisterend oor biedt en observeert en signaleert hoe het met de gasten gaat. Er is veel ruimte voor contact met, en zicht op, de gasten. Nieuwe mensen worden ontvangen in een sfeer van rust en warmte. Nieuwe vrijwilligers worden ingewerkt door de ervaren krachten. De coördinator geeft het draaiboek, brengt hen op de hoogte van het BHV-protocol en draagt zorg voor ondertekening van een contract. In het draaiboek zijn de

taken en plichten van de gasten en vrijwilligers beschreven. Belangrijke onderdelen van het draaiboek zijn communicatie, brandveiligheid en sancties bij eventueel wangedrag van de gasten. Het draaiboek is een hulpmiddel dat bijdraagt aan een goed verloop van de opvang.

Alle vrijwilligers, die soms jarenlang bij De Toevlucht actief blijven, hebben grote betrokkenheid laten zien gedurende het jaar. In de zomer zijn helaas een flink aantal van hen gestopt als gevolg van verhuizingen, werk en studie. Ondanks acties die zijn ondernomen bleek werwing van nieuwe vrijwilligers moeizaam na het vervallen van coronamaatregelen. We hebben in de loop van het jaar dan ook extra menskracht ingezet specifiek voor de vrijwilligerswerwing, waarna het aantal betrokken vrijwilligers groeide en stabiliseerde. Desondanks blijft vrijwilligerswerwing een aandachtspunt dat veel tijd vraagt.

HUISVESTING

De opvang op de Trumanlaan is ontworpen met het uitgangspunt 24 mannen nachtopvang te bieden. Toen De Toevlucht 24 uur per dag openging, leek het vanuit het oogpunt van veiligheid, sfeer, beheer en privacy zeer onwenselijk meer dan 18 mensen op te vangen. Dit jaar hebben we voor het eerst kunnen ervaren hoe dit in praktijk gaat en gemerkt dat 18 gasten inderdaad het maximum is bij de huidige indeling en voorzieningen in het pand. In het gebouw zijn twee slaappleaatsen voor de nachtwachten en er is op de begane grond van de Trumanlaan een beheerderswoning, waar twee mensen wonen die als achterwacht fungeren bij onverwachte situaties en contact met de buurt onderhouden. We schenken doorlopend aandacht aan een goede omgang met de buurt en vooral direct omwonenden, door alert te zijn op het voorkomen van situaties die mogelijk als overlastgevend worden ervaren (bijv. het afsluiten van het balkon om 22 uur voor het geluid). Om te besparen op energie hebben we in het najaar net als de rest van Nederland de verwarming op een lagere maximale stand gezet.

Er is goed onderling contact met Huis van Vrede, met wie het pand gedeeld wordt. Daarnaast nemen we deel aan diverse wijkbrede appgroepen, om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen en sfeer in de wijk en indien nodig vragen rechtstreeks te kunnen beantwoorden. Op Nationale Burendag hebben we een aantal geïnteresseerde buurtbewoners mogen ontvangen. Er zijn tot op heden geen klachten geweest; de belofte aan de buurtbewoners dat zij niets van ons verblijf zouden merken is ook dit jaar waargemaakt.

FINANCIËN

De kosten van de opvang worden vrijwel geheel door de gemeente Utrecht vergoed. De jaarlijkse aanvraag voor de gemeentelijke bijdrage is ook voor 2022 gehonoreerd. Naast de bijdrage van de gemeente ontvingen we ook een aantal periodieke en eenmalige giften. Daarmee konden we wat extra's doen voor onze gasten en de vrijwilligers. De kleine blijken van waardering worden zeer geapprecieerd en we spreken dan ook onze hartelijke dank uit naar de donateurs. De dagelijkse inzet van de vrijwilligers vertegenwoordigt zowel letterlijk als figuurlijk een enorme waarde. Vastgesteld is dat de bestuursaansprakelijkheid voldoende verzekerd is via de Domstad-polis van de gemeente.

LEGER DES HEILS

De samenwerking met het Leger des Heils is prettig en efficiënt. De drie betaalde medewerkers van De Toevlucht zijn in dienst bij het Leger des Heils. Hun inzet voor de opvang is geregeld in het convenant dat stichting De Toevlucht en het Leger des Heils maakten. Daarnaast kunnen we gebruik maken van de beveiligers van het Leger des Heils bij eventuele calamiteiten en ondersteunen zij bij facilitaire zaken in en om het pand.

DE OVERHEID

Na het voorjaar van 2014 is de gemeente de nachtopvang voor ongedocumenteerde mannen gaan financieren. Eind 2014 ging het Rijk over tot het vergoeden van de kosten die gemeenten maken voor Bed, Bad en Brood. Daarbij had het Rijk toen al de intentie om een gecentraliseerde opvang voor de opvang van ongedocumenteerden te realiseren. Dat heeft vorm gekregen in de LVV die in 2019 officieel van start is gegaan. De gemeente ziet het nog steeds als haar taak om ervoor te zorgen dat er geen mensen op straat slapen. Daarover wordt zo nodig, direct of indirect, door ons met de gemeente overlegd. Onze overleggen verlopen in een goede sfeer. In welke mate de rijksoverheid positief blijft bijdragen aan onze opvang zal in de toekomst blijken.

In een groot deel van het verslagjaar hebben er mensen op straat gestaan en was er een tekort aan eerstelijns opvangplekken in de stad. Vanuit de keten werd er druk op De Toevlucht gelegd om meer mensen op te nemen en op die manier een deel van de oplossing te bieden. Binnen de corona-maatregelen en de indeling van het pand was dit niet mogelijk. Samen met de andere partijen in de stad hebben we gekeken naar oplossingen en dit probleem onder de aandacht gebracht. We zijn dan ook verheugd dat er eind 2022 een stedelijke winteropvang opende waar ook ongedocumenteerden gebruik van konden maken. Deze laagdrempelige opvang heeft ervoor gezorgd dat mensen die op straat stonden toch een veilige slaapplek konden vinden. We zouden graag zien dat deze vorm van opvang ook in de zomer gecontinueerd wordt, om iedereen die dat wil een slaapplek te bieden.

COMMUNICATIE EN KETENOVERLEG

Via de website en via sociale media is informatie te vinden over het werk dat De Toevlucht doet en hoe men zich als vrijwilliger kan aanmelden. Met enige regelmaat worden er online of in fysieke bijeenkomsten oproepen gedaan voor nieuwe vrijwilligers en bekendheid gegeven aan het werk van Toevlucht en de problematiek van de gasten. Via mails, nieuwsbrieven en verslagen informeren we onze vrijwilligers, gasten en derden. We hebben in het verslagjaar de Utrechtse burgemeester, verschillende leden van de gemeenteraad en een delegatie van de Tweede Kamer in onze opvang mogen ontvangen en aandacht kunnen vragen voor de problematiek waar onze gasten mee te maken krijgen. Contact met Huis van Vrede, met wie het pand gedeeld wordt, met directe burens en met organisaties in Kanalen-eiland verloopt één op één.

Vanaf de start van de opvang in 2013 heeft De Toevlucht deel uitgemaakt van het Hulpverlenersoverleg (HO). In dit overleg participeren hulpverleners uit de ongedocumenteerdenketen. Er worden ervaringen uitgewisseld en gezien hoe de organisaties elkaar kunnen bij-

staan en versterken, zoals in het geval van een tekort aan eerstelijns opvangplekken en een wens voor winteropvang voor alle ongedocumenteerden. Naast het HO startte in 2015 een bestuurlijk overleg van de organisaties die met elkaar spreken in het HO. Het doel was om gemeente Utrecht voorstellen te doen over de wijze waarop ongedocumenteerden (beter) geholpen kunnen worden en hoe de keten van hulpverlenende organisaties het beste kan worden ingezet.

Sinds 2017 organiseert de gemeente het managementoverleg. In dit overleg worden de samenwerkingsafspraken tussen gemeente en de hulpverlenersorganisaties in het kader van de pilot LVV besproken. De Toevlucht neemt deel aan dit overleg en kan daardoor meesturen bij de beleidsontwikkelingen.

Op casusniveau is er nauwe samenwerking met tweedelijnsopvang, het Aanmeldloket, Vluchtelingenwerk, Villa Vrede en STIL om de dienst- en hulpverlening rondom gasten zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen, signalen door te geven en doorstroom zo soepel mogelijk te laten verlopen. Voor medische zorg verwijzen we onze gasten naar STIL, dat bemiddelt en doorverwijst

TOT SLOT

Zowel de vrijwilligers, medewerkers als het bestuur denken met genoeg terug aan het afgelopen jaar. We zijn blij dat we enkele tientallen mannen een tijdelijke, veilige plek hebben kunnen bieden en met het werk dat we ten dienste van hen in 2022 hebben mogen doen. Zolang er vluchtelingen zijn, zullen er onherroepelijk ook afgewezen vluchtelingen zijn. Een systeem is helaas nooit helemaal waterdicht te maken; er zullen altijd mensen buiten het systeem blijven vallen. De Toevlucht zal dus met de overheid blijven overleggen over bed, bad, brood en begeleiding voor iedere dakloze ongedocumenteerde van buiten Europa. Zij zal dit waar mogelijk of wenselijk is samen met anderen doen. Voor De Toevlucht staat buiten kijf dat er voor ieder mens een goede, doch sobere huisvesting nodig is.

Utrecht, 8 mei 2023